
Vyšla monografická publikácia o nemeckom režisérovi Wimovi Wendersovi

V posledných novembrových dňoch vydal Slovenský filmový ústav (SFÚ) v spolupráci s Asociáciou slovenských filmových klubov (ASFK) a s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR monografickú publikáciu *Spletité cesty Wima Wendersa*, ktorej autorom je filmový teoretik Peter Gavalier, pedagóg na Katedre vied o umení VŠMU. Publikácia sa radí k doterajším dvom profilom zahraničných tvorcov Emira Kusturicu a Pedra Almodóvara z edície SFÚ Camera Obscura, ktorá je zameraná na významné režisérské osobnosti svetovej kinematografie. Autor v nej približuje nielen režijný rukopis a filmovú estetiku významného nemeckého režiséra Wima Wendersa, ale aj jeho osobitý pohľad na svet.

Monografia Petra Gavaliera *Spletité cesty Wima Wendersa* zachytáva ťažiskové témy a filmárske postupy režiséra, ktoré sú charakteristické pre celú jeho tvorbu. Hoci knihe dominujú detailné analýzy jednotlivých Wendersových filmov, Peter Gavalier v nej odкрýva aj pozadie ich vzniku a rôzne odkazy približujúce nielen historický, ale aj spoločenský, umenovedný, výtvarný, hudobný a filozofický kontext Wendersovej tvorby. V rozhovore pre mesačník o filmovom dianí na Slovensku Film.sk Peter Gavalier povedal, že „pri analýze sa snažím vždy vychádzať zo samotného diela a rád sa nechám prekvapiť, kam ma film spontánne dovedie. Okrem toho ma k mnohým zaujímavým odkazom a inšpiráciám priviedol sám Wenders vo svojich textoch, ktoré som si dôkladne preštudoval. Azda na dielo nikoho zo súčasných režisérov nemali dejiny filmu taký vplyv ako práve na jeho dielo.“ Publikácia je rozdelená do ôsmich kapitol, ktoré sú radené tematicky, aj chronologicky, pričom prológ tvorí historický kontext nemeckej kinematografie, úzko spojený s režisérskou tvorbou.

Publikácia *Spletité cesty Wima Wendersa* ponúka odbornému i laickému čitateľovi podrobný prierez Wendersovou tvorbou. „Snažil som sa spájať objektívne so subjektívnym – nielen informáciu s emóciou či pocitom, ale i kritickú analýzu ako metódu skúmania konceptu a štruktúry umeleckého diela – s jeho interpretáciou ako snahou o „tlmočenie“ zmyslu diela a o jeho vsadenie do širších umenovedných či spoločensko-historických súvislostí. Pokiaľ ide o hľadanie súvislostí vo Wendersových filmoch, snažil som sa pri ich skúmaní nezabúdať ani na jednu z troch elementárnych inštancií, ktorými sú autor, dielo a jeho adresát. Snažil som sa byť akýmsi „prostredníkom“ medzi tvorcom, ktorý cez svoju sebareflexívnu autorskú tvorbu premýšľa o sebe samom, a divákovi, usilujúcim sa pochopiť jeho dielo,“ hovorí autor publikácie Peter Gavalier a pokračuje, že „niektoré kapitoly sa rodili ľahšie, pri niektorých som sa trápil viac. Pokiaľ ide o kompaktnosť, asi najmilšie som sám seba prekvapil pri kapitole venovanej Wendersovej voľnej „trilógii cesty“, ktorú tvoria filmy *Alica v mestách*, *Falošný pohyb* a *V behu času*. Znamenajú vyvrcholenie prvej etapy Wendersovej tvorby, majú spoločnú krásnu tému, ktorou je cesta poznania, a okrem

toho práve tieto road-movies osobne považujem za najwendersovskejšie. V neustálom cestovaní ich hrdinov akoby nachádzala výraz akási elementárna potreba filmového média, ktorou je pohyb. U Wendersa pohyb ako potvrdenie životnej energie, toho, že človek ešte žije – a zároveň pohyb ako vzdor proti „stavu vecí“, ako nezmierenie sa s ním. Ak cesta pre Wendersa symbolizuje prítomnú slobodu bez výraznejšej ťarchy minulosti a budúcnosti, pohyb na nej má u neho dvojitý charakter – pohyb-únik, kedy sa cesta stáva synonymom nezakotvenosti a neistoty, a zároveň iniciačný pohyb-hľadanie, pri ktorom sa cesta stáva synonymom ústretovosti a schopnosti absorbovať nové podnety,“ uzatvára Peter Gavalier.

Publikácia *Spletité cesty Wima Wendersa* je prehľadne a bohato štruktúrovaná, doplnená o biografriu režiséra, kompletnú filmografiu a fotografický materiál. Oficiálne bola pokrstená za účasti autora publikácie Petra Gavaliera na novembrovom Programovacom seminári zástupcov filmových klubov, registrovaných v Asociácii slovenských filmových klubov (ASFK), ktorý sa konal v Martine. Publikácia má 313 strán, stojí 220 Sk a je možné si ju zakúpiť v distribučnej sieti Artforum, vo vybraných kníhkupectvách a v SFÚ.